

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 8. oktobra 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 116.

Anketa o prisilni poravnavi.

V sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, se je vršila včeraj dopoldne anketa o načrtu zakona o prisilni poravnavi izven stečajja. Navzoči so bili zastopniki gospodarskih organizacij, med drugimi za Zvezo industrijcev tajnik g. dr. Golia, za Društvo bančnih zavodov g. dr. Rant, za Društvo veletrgovcev in industrijcev g. Jelenič, za Društvo za zaščito upnikov g. rav. Bogady, za Zvezo slovenskih zadrug g. Trček, za Zadružno zvezo g. dr. Basaj, za Mestno hranilnico g. Majcen. Za Odvetniško zbornico se je ankete udeležil g. dr. Krejči.

Zbornični konzulent g. dr. Pretnar je omenjal, da se ima zbornica izjaviti ministrstvu. Poudarjal je, da namen ankete ni razpravljati o vprašanju, da-li naj se prisilna poravnava izven stečaja zopet uvede ali ne, temveč le o tem, da-li že izdelani zakonski osnutek ustreza, odnosno kje in kako bi ga bilo dopolniti ali izpremeniti, da bi nudil zadostne kavele proti zlorabam, da bi onemogočil nagel potek poravnalnega postopanja in zadosten vpliv upnikov na to postopanje, pa tudi kavele za izpolnitev poravnave. Sklicujoč se na osnutek, ki ga je poslala zbornica poedinim korporacijam, je referent podal kratek pregled izjav, ki so jih poslale te korporacije zbornici. Iz poročila je razvidno, da sta Zveza industrijcev in Zadružna zveza zavzeli samo načelno odklonilno stališče napram zopetni uvedbi prisilne poravnave, slednja osobito proti uvedbi te institucije za denarne zavode, ki sprejemajo vloge. Zveza trgovskih gremijev je brez prejšnjega na načelno stališče glede prisilne poravnave stavela k osnutku konkretne izpreminje-

valne predloge glede najnižje ponudene kvote, zahtevala maksimiranje izpolnitvenega roka na 2 leti, striktno določitev nekaterih rokov, da se onemogoči zavlačevanje ter predpis, da naj se za upravitelje imenujejo izključno le strokovnjaki, a ne odvetniki. Gremija trgovcev v Celju in Mariboru sta se izrekla za poravnavo ter stavila konkretne predloge v podobnem smislu kakor Zveza gremijev. Društvo bančnih zavodov je za prisilno poravnavo. Glede osnutka zakona o prisilni poravnavi je podalo obširno in izčrpno izjavo s številnimi konkretnimi predlogi za dopolnitev odnosno izpremembo, osobito predlog, da se maksimira rok za izpolnitev na 2 leti, da se glede ponudnih kvot sprejme določba avstrijskega zakona (35% v enem letu, 50% v dveh letih), glede postopanja s prijavljenimi terjatvami, kompenzacije itd.

Zadružna zveza načelno ni proti poravnavi, pač pa zahteva izdatne kavele in strogo postopanje. Denarni zavodi, ki sprejemajo vloge, morajo izplačevati vloge v celotnem znesku. Poročevalec je končno omenjal nekatere važnejše določbe iz inozemskih zakonov o prisilni poravnavi ter predloge, ki so jih glede osnutka stavile nekatere hrvatske in srbske gospodarske korporacije.

V debato, ki se je nato razvila, so posegli gg. dr. Krejči, ki je z obžalovanjem konstatiral, da ministrstvo pravde pravnih organizacij Slovenije o tem osnutku sploh ni zaslišalo, dalje tajnik dr. Golia, Jelenič, dr. Rant in dr. Basaj. Ker anketa ni mogla zaključiti svojega dela, se je soglasno sklenilo, da se skliče ponovno v 14 dneh radi končnih zaključkov.

Otvoritev podružnice Drž. hipotekarne banke v Ljubljani.

Na podlagi rešenja upravnega odbora otvori Državna hipotekarna banka kraljevine SHS v Ljubljani svojo glavno podružnico, ki bo 15. t. m. pričela poslovati v lastnem poslopiju na Dunajski cesti št. 4 (preje Trgovska banka).

Podružnica, katere teritorialna pristojnost obsega ljubljansko in mariborsko oblast, bo

1. upravljala vse državne in druge javne fonde, kakor tudi javni in pupilarni depozitni denar;

2. vse občinske kapitale, ki se izročijo v upravljanje, kakor tudi vse občinske, srezke, okrožne in oblastne, cerkvene in samostanske kapitale in denar drugih ustanov, ki se zbira iz davščin ali sicer za izvestne potrebe, pa se ne uporabi takoj za svrhe, katerim je namenjen;

3. sprejemala gotovino na obrestovanje na vložne knjižice (6%) in tekoči račun;

4. sprejemala prijave za posojila proti zastavi nepremičnin in pripravljala vse, kar je potrebno za reševanje in dajanje posojil, sprejemala od dolžnika anuiteto in vplačevanje dolga, a v primeru netočnega poslovanja ukrepala vse potrebno, da se dolg izterja;

5. dajala posojila oblastnem, okrožjem, srezom in občinam proti zastavi davščin in dohodkov, kar mora pristojna oblast potrditi

6. plasirala privatne kapitalije, potom reeskompta v kratkoročne kredite;

7. dajala posojila na podlagi državnih in po državi zajamčenih vrednostnih papirjev;

8. vršila, če bo potrebno, vse posle, predvidene v členih 6., 10., 11, 12., 13. statuta za glavne podružnice.

Z dnem otvoritve podružnice bo centrala prenesla na podružnico vse terjatve dolžnikov, bivajočih na ozemlju podružnice. Pozneje bo prenesla tudi ostale svoje posle.

SREDNJA OBRATNO-INDUSTRIJSKA ŠOLA V LESKOVCU.

V smislu rešenja ministra trgovine in industrije se otvori meseca oktobra t. l. v Leskovcu Državna tekstilna šola. Namen te šole je: 1. da teoretično in praktično vzgoji dobre sposobne in samostojne pomočnike tekstilnih inženjerjev in glavnih poslovodij raznih tekstilnih tovarn, obrtnih umetniško-tekstilnih delavnic in manufakturno-trgovskih podjetij;

2. uradniško osebje za tekstilno industrijo in manufakturno trgovino, kakor tudi gojence za nižje tekstilne šole;

3. visoko kvalificirane delavce za prejenje, barvanje in apreturo. Šola je uvrščena med srednje strokovne šole v državi. Pouk je brezplačen. Vsi gojenci so eksternisti. Pouk traja 4 leta. Vsako šolsko leto se deli na dva semestra. Za vpis je predložiti prošnjo in šolsko izpričevalo na naslov: Direktorju Tekstilne šole Čedomirju N. Joksimoviću, Leskovac (palača Jovanović).

Ukinitev carinarnic.*

Kakor čez noč, ne da bi se prej o tem niti zanimalo, je ministrstvo financ ukinilo celo vrsto carinarnic in carinskih oddelkov. Poročali smo o tem že v sobotni številki »Trgovskega lista«. Mogoče je bila redukcija prevelikega števila carinarnic v notranjosti države tudi potrebna in utemeljena, bodisi radi znižanja izdatkov v državnem proračunu, bodisi radi slabe zaposlenosti nekaterih carinarnic, toda štediti tam, kjer se s štednjo povzroči interesentom stroške in zamude časa, kar mora neobhodno podražiti blago, se nam ne zdi preveč smotrna finančna politika. In kakor smo prepričani v dobro voljo finančnega ministra, kakor moramo visoko ceniti njegove zmožnosti in podpirati vse njegove ukrepe, ki gredo za tem, da se državni stroški znižajo, moramo odločno svariti proti meram, ki se danes še ne dajo izvesti.

Pred očmi imamo carinarnico v Celju. Potrebo obstoja te carinarnice nam najlepše dokumentira dejstvo, da smo imeli tu meseca septembra 550 vagonov za uvoz in 300 vagonov za izvoz. Drugi meseci nam kažejo več ali manj iste številke. Celje samo predstavlja močan gospodarski center z dobro razvito industrijo, že staro trgovino in obrtjo. Na Celje gravitira široka, bogata okolica, ki je v živahnih stikih z inozemstvom. Že koj po prevratu se je pokazala potreba po ustanovitvi carinarnice. Da bi šli državi na roke, so nekateri podjetni celjski trgovci ustanovili družbo, ki je zgradila za carinarnico poslovne prostore in skladišča. Sklenila se je z državo pogodba, po kateri bi po gotovih pogojih pripadlo celo poslopije po 20 letih brezplačno državi. Pogodbo je podpisal minister financ dr. Kumanič. Za zgradbo poslopija so celjski trgovski krogi investirali v času najhujše draginje približno 2 milijona dinarjev. Ne glede na to pogodbo, ki vsaj moralno obvezuje državo in ne glede na nujno, dokazano potrebo obstoja carinarnice, se je danes s kratko peresno potezo carinarnica v Celju ukinila. Za to se ni vprašalo interesente, niti se je oziralo na gospodarske potrebe in rentabilnost celjske carinarnice, niti na mnogo drugih razlogov. Carinarnica se naj ukine, ker zahteva to g. minister, kar govori za obstoj carinarnice, pa je postranska stvar.

Ocarinjenje blaga, ki se je vršilo sedaj v Celju, se bo vršilo po ukinitvi carinarnice deloma v Mariboru, deloma v Ljubljani, na Jesenicah i. dr. Koliko časa se bo zamudilo, koliko nepotrebnega pisarenja, koliko pri- tožb! Ali so danes take mere, ko vidimo, da stare carinarnice pri carinjenju komaj zmagujejo, na mestu? Štediti zato, da se z druge strani povzroča podražitev blaga, ni gospodarsko. Če se bodo radi ukinitve celjske carinarnice davki znižali, gotovo se ne bodo znižali za toliko, kot bo znašala škoda, ki jo povzroči ukinitve. Zato moramo biti odločno proti take- mu štedenju in pričakujemo, da se ta ukrep popravi!

Ta teden se je mudila v Beogradu deputacija zbornice, Gremija, občine in posameznih večjih tvrdk iz Celja in Trčiča, da intervenira pri centralnih oblastih proti ukinitvi carinarnic v Celju in Trčiču. (Op. uredn.)

Razširjajte »Trgovski list«!

Zakup naših državnih železnic.

V zvezi s poročili o zakupu češko-slovaških državnih železnic, ki smo o njem že parkrat pisali, je dal dunajski pooblaščenec Morganove skupine Howard Kelley poročevalcu Temesvarer Volksblatta sledeča zanimiva pojasnila:

»Ne gre samo za češkoslovaške železnice, gre tudi za železnice v Rumuniji in Jugoslaviji, in smo vladam teh dveh dežel že predložili tozadevne ponudbe. Damao državi posojila na razpolago, ponudimo veliko zakupno vsoto, ki odgovarja na primer pri češkoslovaških železnicah sedanjim dohodkom, se zavežemo za izvedbo velepoteznih investicij in popolne modernizacije železnic.

Predpogajanja z merodajnimi faktori češkoslovaške vlade so privedla do zelo ugodnega zaključka. Seveda ne smemo prezreti, da sta prišli poleg naše ponudbe tudi še dve drugi ponudbi. — Tudi o tem je »Trg. list« že pisal —.

Poudarjam, da nima naša ponudba s politiko prav nič opraviti. Mi smo trgovci in ne politiziramo. Ker je pa gospodarstvo danes ozko spojeno s politiko, moramo upoštevati tudi politične razmere. In prav te politične razmere so nam v prvi vrsti dale pobudo za to kupčijo. Kakor so razmere danes in kakor se bodo po našem mnenju tudi nadalje razvijale, imajo nasledstvene države zelo veliko gospodarsko bodočnost.

V gospodarstvu imajo železnice zelo važno vlogo. Racionalno izkoriščanje železnic pomeni za skupno gospodarstvo in za zasebne družbe, ki so lastnice železnic, dobro kupčijo, brez ozira na državo, ki napravi z zakupno oddajo najboljšo kupčijo. Ta kupčija je torej po našem mnenju za vse interesente dobra in jo hočemo zato napraviti.

Koristi zakupa so očitne. Brez ozira na to, da bo na razpolago dosti kapitala za izpeljavo potrebne velepotezne izgradbe, se bodo najbrž tudi tarife drugače oblikovale in se bodo prilagodile gospodarskim interesom. Mi smo zasebna družba, ki je prav tako kakor tovarna navezana na odjemalce. Čim več jim nudimo, tem boljša in dobičkanosna bo kupčija. Poleg tega bi pa imeli državni in gospodarski krogi zmeraj vpliv na poslovanje železnic.

Dr. Vinko Šarabon:

»Saturnia«.

Leta 1857 je zgradil Anton Feliks Cosulich prvo ladjico, 650 ton vsebine je imela. S tem je žilava in delavna rodovina začela. 21. septembra leta 1927 je odšla iz Trsta na pot v Južno Ameriko največja in najmodernejša motorna ladja sveta, »Saturnia«, 24.000 ton ima vsebine in je last tvrdke Cosulich. Sedemdeset let je vmes, izpolnjenih s smotrenim delom. S »Saturnio« sem se vozil dva dni tudi jaz, iz Trsta v Neapol. Mislim, da je ves Trst na nogah, toliko je bilo ljudi ob slovesu. Kamorkoli si pogledal, glava pri glavi, tisoči in zopet tisoči, nad njimi pa sinje jadransko nebo. Sirene so tulile, godbe so igrale, zvonovi so zvonili, množice se pozdravljale, in ob 12. uri je »Saturnia« odšla, ven v svet.

Mogočna je ta gradba. Devet ima krovov, od spodaj do poveljnikovega

mostu je 28 metrov. Dolga je »Saturnia« 192.45 m, široka 24.23 m, ženeta jo pa dva Diesellova motorja, najmočnejša, kar so jih doslej za ladje zgradili, 12 m široka, 14 m visoka, 24.000 imata konjskih sil. Pomagajo jima v slučaju potrebe še drugi motorji z 9000 KS, tako, da je vseh razpoložljivih sil 33.000. Hitrost ladje je 21 milj na uro, tudi 21 in pol; to je okoli 40 km, torej tako kot osebni vlak. Kljub ogromnim meram napravi »Saturnia« nate vtis elegancie in vitkosti, tako fino je zgrajena. Visoko gori vidiš mogočen stožec, v njem se končujejo cevi; ladjo kurijo s petrolejem. Skoz stožec piha obenem veter v spodaj se nahajajoče prostore in jim prinaša hladen zrak.

Ladja ima 700 kabin, 40 dvoran, 12 kuhinj, okoli 40 rešilnih čolnov, vsak za ca. 700 oseb. Če gre v Ameriko, vzame »Saturnia« 25.000 hl pitne vode s seboj; razsvetljena je s 6450 električnimi lučmi, ima radiopostajo, vsak dan na novo tiskan časopis, kino, telovadnice, prostor za tenis, kapelico, fotografsko temnico, igralnice za otroke, tourist-office, menjalnico, dve bolnišnici, v pompejanskem slogu zgrajeno kopalnico iz samega mramorja in mozaika itd. itd. Stopnice, ki vežejo krove, so monumentalno delo, iz orehovega lesa in s pozlačenimi balustradami, na odstavku stopnic je kip boginje Saturnije, po kateri ima ladja ime. S posadko in z osebjem vred ima »Saturnia« 3000 prebivalcev; v prvi razred gre 279 popotnikov, v drugi 267, v takozvani »ekonomski« drugi razred 309, v tretji razred 1354. Ne samo prvi razred, tudi vsi drugi imajo dosti krovov na razpolago, zmeraj si lahko zunaj na svežem zraku.

Ni ga zlepa hotela na svetu, ki bi bil tako luksuzno opremljen kot je prvi razred na »Saturniji«. Jedilnica, dragulj posebne vrste, je zgrajena v novem klasičnem slogu; slavnostna dvorana je 20 m dolga in 15 m široka, z veliko stekleno kupolo, vse v slogu dvora kralja Ludovika XIV., samo zlato, rezbarije in štukatura; pisalnica in kadalnica sta v slogu angleških Tudorov, hodniki v orientalskem slogu, knjižnica v slogu angleških gradov, bar v slogu 15. stoletja itd. Povsod žamet in svila in umetnine. Kabin ne bomo popisovali; omenimo kabine z verando ven na morje ali pa razkošne luksuzne apartemente »Miramar« in »Mirasol«, obstoječe iz salona, spalnice, kopalnice itd., V jedilnici drugega razreda vidiš motive dalmatinske tkalne umetnosti, stenski stebri so iz orehovine in poživljeni z okraski iz ebenovine in iz belega javorja; glasbena dvorana tega razreda nam kaže dobo velikih glasbenikov Beethovna, Schuberta in Rossinija; v drugem razredu se voziš kot malokje v prvem. Izborno je poskrbljeno tudi za »ekonomski« drugi razred; uprava je hotela s tem

razredom nuditi manj premožnim inteligentnim slojem cenejše potovanje, in je ta namen izborno zadela; za 10.000 dinarjev prideš v Južno Ameriko, z vso oskrbo vred, in vse udobnosti imaš: lepo jedilnico, igralnico in bar (gostilno), glasbeno dvorano, lep krov itd. V vseh kabinah vseh razredov in povsod drugje po stropu so naprave za pristop hladnega zraka; napravo lahko urediš tako, da piha zrak naravnost na tebe in ti omili veliko vročino juga.

Novost »Saturnije« so kabine za tretji razred, z 2 posteljama, s 3, 4 in 6 posteljami, s tekočo toplo in mrzlo vodo in z lepimi umivalniki. Tudi tretji razred ima kadalnico, igralnico in knjižnico; sedaj bodo uredili tudi slovenski del knjižnice. Hrana je okusna in obilna. Seveda so tudi skupni spalnici prostori; a če se oglasiš ob pravem času in če doplačaš 1000 dinarjev, imaš kabino. Vožnja tretjega razreda iz Ljubljane do Buenos Aires (Argentina) stane 2000 lir, ca. 6000 Din. Za prvi razred pa plačaš tudi okoli 100.000 dinarjev, če hočeš. Torej je vsestransko preskrbljeno, za vse želje in potrebe.

Prva vožnja »Saturnije« je bila do Neapola izredno mirna, morje kot miza, nebo vedro. V Neapolu so ladjo blagoslovili. Nato je nadaljevala pot do Marseille, od tam v Las Palmas (Kanarski otoki), nato v Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires. Do Buenos Aires vozi »Saturnia« 17 do 18 dni; odhod iz Trsta 21. septembra, prihod v Rio de Janeiro 5. oktobra, v Buenos Aires 8. oktobra; odhod iz Buenos Aires 19. oktobra, prihod v Trst 4. novembra. 14 dni nato zopet odhod v Južno Ameriko itd.

NEMŠKA BANKA ZVIŠALA OBRESTNO MERO.

Dne 4. t. m. je zvišala Nemška banka obrestno mero od 6 na 7%, lombardno mero od 7 na 8%. To zvišanje je tako v bančnih kot v borznih krogih zelo presenetilo; kajti še nedavno je poudarjal predsednik banke, da bo to za gospodarstvo tako pomembno odredbo kolikor mogoče zavlekel. Vključno zasebne bankovce in drobiž je dosegel obrok plačilnih sredstev doslej nedoseženo višino 6150 milijard. Razmerje kritja je vsled tega prav neugodno in znaša zlato kritje bankovcev samo 44,3%. Sicer zadostuje po zakonu že 40 odstotno kovinsko kritje, vendar smatrajo 44,3% za slabo, ker se je s tem kritje že preveč približalo minimumu. Omenimo tudi, da je k zvišanju obrestne mere pripomogel tudi razvoj na javnem trgu. Zasebna obrestna mera se je le s težavo držala obrestne mere Nemške banke in jo je nehote silila k zvišanju. Odpor vseh krogov proti zvišanju je izreden.

* * *

Svetovni odjemalci zlata.

O Zedinjenih državah Severne Amerike se govori že od konca svetovne vojske naprej, da sprejemajo kot nobena druga dežela zlato iz vseh delov sveta. Ne samo med vojsko, temveč tudi po vojski so romale velike množine zlata v Ameriko, obstoječe tako iz evropskih zalog kot iz nove produkcije. V petletju, zaključnem 31. marca 1927, so U. S. A. importirale nič manj kot za 733 milijonov dolarjev zlata; to se pravi: importirale so ga še več, a so ga tudi eksportirale, in kot neto importni prevešek preostane gornji znesek. Vsota 733 milijonov dolarjev je pa skoraj toliko kot dve tretjini v omejenem petletju dobljenega zlata. Pri tem pa ne smemo prezreti, da je poleg U. S. A. še neka druga dežela, ki je potegnila nase skoraj isto množino zlata, namreč Indija. Uvoz zlata v Indijo je znašal od 31. marca 1922 do 31. marca 1927 neto 655½ milijona dolarjev, to se pravi nad tretjino nove produkcije. A med ameriškim in indijskim nakopičenjem zlata je zelo velika razlika; v U. S. A. nakopičeno zlato ostane še nadalje na razpolago in gre na primer v gotovih časih veliko zlata iz Amerike v Evropo. Nasprotno pa moramo v Indijo prepejlane množine zlata smatrati praktično za svetovno trgovino kot izgubljene, kajti one gredo v zasebne zakladnice indijskih rodbin ali pa jih predelajo v nakit in kinč. V naslednjem podamo številke, ki nas informirajo o zunanji trgovini zlata Zedinjenih držav in Indije in ki nam jasno kažejo veliko razliko v uporabi zlata, ki je v zadnjem petletju otekle v U. S. A. in v Indijo. Vse številke so v milijonih dolarjev in se tičejo fiskalnega leta, poteklega z 31. marcem napisane letnice.

Zedinjene države.	Import	Eksport
1923	233	34
1924	380	10
1925	221	209
1926	201	125
1927	223	127
5 let	1258	505

Indija.	Import	Eksport
1923	122	0,4
1924	90	0,2
1925	249	1,2
1926	128	1,4
1927	70	0,3
5 let	659	3,5

Vidimo, da so importirale U. S. A. sicer ogromne množine zlata, da so ga pa več kot 40 odstotkov dale zopet nazaj na svetovni trg. Zlasti nas mora zanimati leto 1925, ko je odšla skoraj ista množina zlata kakor je prišla. Nasprotno pa vidimo pri Indiji sicer velikanski dotok, za dobro polovico ameriškega, a vse to zlato je ostalo doma in ni prišlo svetovnemu gospodarstvu prav nič v korist; 3,5 milijonov dolarjev ni niti stotinka uvoza.

KRIZA RUMUNSKÉ PETROLEJSKE INDUSTRIJE.

Rumunska petrolejska podjetja ne morejo v inozemstvu konkurirati z drugimi podjetji in je zato eksport popolnoma zastal. Nedavno je nakupil neki konsorcij velike množine petroleja in bencina za eksportne namene, a ni mogel izvoza efektivirati in je prodal nakupljeno blago pod nakupno ceno. Lahki bencin je v nadrobni trgovini cenejši kot pri velikih podjetjih. Hkrati s stagnacijo so se pa dvignili tudi produkcijski stroški, tako da je rumunska petrolejska industrija v svojih temeljih zrahljana.

* * *

ZNIŽANJE MEZD V ITALIJANSKI INDUSTRIJI.

Na seji direktorija fašistične stranke je izjavil Turati, da je treba misliti na znižanje mezd v italijanski industriji, v svrhu prilagoditve produkcijskih stroškov, da ostane lira v razmerju 90 lir = 1 angleški funt. Znižanje plač in mezd bo v posameznih industrijah in provincah različno, a bo znašalo minimalno 10 odstotkov.

Zastopstva, ponudbe in povpraševanja.

Trgovska agencija v Parizu. V Parizu se je otvorila nova trgovsko-posredniška agencija, ki je našim izvoznikom in uvoznikom z informacijami gospodarskega značaja vedno na razpolago. Naloga agencije je: Export-Import-Commission »Commerciale«, Agence Generale pour le Commerce, l'Information et la Reclame, Paris (19 e) 32, Cité Lemiére 32.

Trgovski stiki z Madžarsko. Redakcija lista »Ujság«, Budapest, Erzsébet-Körút 43, je odprla v svojem listu posebno kolono, v katero uvršča vsako nedeljo povprašanja, ponudbe za prodajo, nakup in zastopstva. Objava se izvrši brezplačno; za interese, ki se zanimajo za uvoz in izvoz iz Madžarske, je to zelo priporočljivo.

Ljubljanska borza.

Tečaj 7. oktobra 1927	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Curih 100 fr.	1094—	1097—
Dunaj 1 šilling	8—	8,08
London 1 funt	276,15	276,95
Newyork 1 dolar	56,64	56,84
Praga 100 kron	168—	168,80
Trst 100 lir	311—	313—

Trgovina.

Češkoslovaški blagovni promet. Po statistiki uprave češkoslovaških državnih železnic zaznamuje blagovni promet od začetka lanskega leta do konca avgusta rekordne številke, ki prekašajo tudi dosedanje rekordno leto 1923. V prvih osmih mesecih so naložili 3,673.000

LISTEK.

Dr. R. Andrejka:

Oris sedanjega stanja našega društvenega prava.

(Nadaljevanje.)

Tajna društva.

Pravni red, ki ureja in ščiti zakonito obstoječa društva, pa uvaja na drugi strani tudi sankcije zoper ona društva, ki se mu vobče ne pokore. Tu so mišljene one združitve, ki se hočejo izogniti ne morda ravno kar omenjenim policijskim predpisom, ampak ki prikrivajo državni vladi iz teh ali onih razlogov svoj obstoj, svoj pravi namen ali ustroj. To so tako zvane tajne združitve.

Avstrijski kazenski zakon iz l. 1852 jim je posvečal prav posebno pažnjo in je v 15 paragrafi (§§ 285 do 299) to snov prav izčrpno obdelal.

Z razširjenjem IX. in X. poglavja srbskega kriminalnega zakona na vse območje naše kraljevine (zakon z dne 21. aprila 1922, Sl. N. št. 15, priloga III., z l. 1924, Ur. List 57/12 z

l. 1924) pa je stopil na njih mesto § 102 tega zakona, ki se glasi:

Udeležnik društva, ki državni vladi prikriva svoj obstoj, svoj namen ali svoj ustroj ali ima za namen in nalogo, da bi z nezakonitimi sredstvi oviralo, onemogočevalo ali razveljavljalo kakršnekoli upravne ukrepe državne vlade kakor tudi izvrševanje zakonov, naj se kaznuje z zaporom do dveh let, a kolovodje z zaporom od šestih mesecev do treh let.

Iz prvega dela teh določb se da izluščiti pojem tajnega društva. Tako društvo ni ono, ki javno deluje z odkritimi nameni in cilji, a je le z določnim pasivnim ravnanjem opustilo prijaviti svojih pravil velikemu županu kot društvenemu oblastvu. Ta opustitev je sicer tudi kazniva, a ne po § 102 s. k. z., ampak po § 36 društ. zakona.

Za tajno se bo smatralo društvo le, če se je kaj pozitivnega ukrenilo, da zabriše ali onemogoči odkritje svojega delovanja po oblastvih, n. pr. da prireja sestanke na skritih, nedostopnih krajih, da pobira društvene prispevke v obliki naročil za časopise ali podpor za ponesrečene ali stradaljoče rudarje itd.

Za tajno pa je smatrati ne samo ono društvo, ki prikriva svoj obstoj, ampak tudi ono, ki prikriva svoj ustroj ali svoj namen. Tu je ona sankcija, ki sili predlagatelje, da označijo v pravilih, ki jih predlože društvu oblastvu, v resnici pravi namen in ustroj društva. Društvo, ki ima v pravilih kot namen označeno »gojitev družabnosti« s prirejanjem družabnih sestankov, plesov, veselice itd., a prireja v resnici v svojih prostorih hazardne igre, je smatrati za tajno društvo po § 102 s. k. z., čeprav so mu bila pravila oblastveno odobrena odnoseno niso bila prepovedana, ker je prikrivalo oblastvu svoj pravi namen ali ustroj.

Tu sem spada tudi primer, da se je društvo razpustilo, a se na njega mesto pod drugim imenom in namenom, a v resnici z istimi cilji kakor jih je imelo razpuščeno društvo, ustanovi in prijavi novo društvo, ki ima iste člane kakor razpuščeno društvo in tudi enako deluje.

V vseh takih primerih ima upravno oblastvo pravico in dolžnost, taka društva radi prekoračenja statutarne področja razpustiti, kazenska sodišča pa uvesti kazensko postopanje

po § 102 s. k. z. in ne po § 36 društ. zakona. To je važno, ker so kazni po § 102 s. k. z. zelo občutne in mestoma (pri kolovodjih) strožje ko v avstrijskem kaz. zakonu z l. 1852.

Pravni red pa ne ustanavlja samo kazenske sankcije zoper tajna društva, ampak jim odreka tudi v civilnopravnem pogledu važne pravice. Tako priznava § 26 obč. drž. zakonika juridično osebnost le »dovoljenim družbam«. (»Napram drugim osebam uživajo dovoljene družbe vobče enake pravice kakor posamezniki. Nedovoljene družbe nimajo kot take nikakih takih pravic, niti napram članom, niti napram drugim in so vobče nezmožne, pridobivati si pravice.«) Kot nedovoljene družbe se označujejo v tem paragrafu one, ki so po političnih zakonih posebno prepovedane ali ki očitno nasprotujejo varnosti, javnemu redu in dobrim običajem. Nedvomno spadajo torej tudi vsa tajna društva pod ta pojem.

Pod § 26 o. d. z. pa je seveda podvajati tudi ona udruženja, ki so omenjena v čl. I., točka 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

(Dolje prih.)

vagonov, lani v istih mesecih 3.256.000, letos torej za 14% več. Poletje je skoraj doseglo povprečnost jesenske kampanje. Prometni davek je dal doslej že 500 milijonov Kč, pa je bil za vse leto proračunjen na 700 milijonov Kč. Živahni promet je posledica dobre zaposlenosti industrije, zvišane stavbnosti in ugodne letine.

Naš izvoz v avgustu. Po statističnih podatkih generalne carinske direkcije je znašal v avgustu izvoz iz Jugoslavije 308.686 ton v vrednosti 529.614.000 dinarjev ali 48.376.000 zlatih dinarjev. Številke za lanijski avgust so: 330.340 ton, 541.031.000 dinarjev, 49.434.000 zlatih dinarjev. Letošnji avgust izkazuje torej pri tonah nazadovanje za 6,53 odstotkov, pri vrednosti v zlatih dinarjih pa za 1,98%. Da ni nazadovanje v vrednosti tako močno kot nazadovanje v tonah, je vzrok ta, da so ravno v avgustu nekateri važni izvozni predmeti v vrednosti poskočili, tako n. pr. jajca, živina in opij. Izvoz pšenice in koruze je bil v letošnjem avgustu za ca 100 milijonov manjši kot v lanskem. Poleg teh dveh je nazadoval tudi izvoz cementa, bakra in drugih rud. Zelo velik je bil pa izvoz lesa in les je še zmeraj naš najvažnejši izvozni predmet. Stavbnega lesa smo izvozili za 68,8 milijonov dinarjev, jajc za 52,1, prašičev za 47,4, goveje živine za 41,2, svežega sadija za 19,6, surovega bakra 18,9, pšenice 17,7, svežega mesa 16,7, drobnice 14,6, drv 14,5, opija 12,5, hrastovih pragov 10,5, kalcija 8,3, živih konj 8,0, kozin 7,8, cementa 7,8, svinca v tablah 7,5, tul 6,9, lesnih izdelkov 6,4, kozlovine 6,2. Les predstavlja skoraj 13 odstotkov vsega izvoza, jajca 9,84, goveja živina 7,78. — Največ stavbnega lesa je šlo v Italijo, za 39,2 milijonov dinarjev, na Ogrsko za 5,6 in v Anglijo za 3,6. Jajca: Švica 17,5 milijonov dinarjev, Nemčija 11,9, Avstrija 9,8. Prašiči: Avstrija 32,8 milijonov, Češkoslovaška 14,5. Goveja živina: Avstrija 29,4 milijonov dinarjev, Grška 6,2, Italija 3,4. Sveže sadije: Italija 8,5, Avstrija 5,3, Nemčija 2,8. Surovi baker: Francija 9,3, Nemčija 9,2. Pšenica: Češkoslovaška 6,4, Ogrska 4,8, Grška 4,1. Sveže meso: Avstrija 13,3, Italija 2,0, Nemčija 1,1. Drobnica: Grška 14,1, Italija 0,5. Drva: Italija 7,9, Ogrska 5,9.

Izgledi ogrske zunanje trgovine. Zvišanje deficita ogrske bilance zunanje trgovine pripisuje gospodarsko poročilo centrale denarnih zavodov dvigu investicij in boljši zaposlenosti industrije; deficit je torej končni zaključek gospodarskega dviga. Dvig importa se tiče takih predmetov, ki služijo višji produkciji in nadaljnjemu predelovanju. — Sicer bo pa šele drugo polletje prineslo jasno sliko, ker se prične tedaj eksportna kampanja poljedelskih pridelkov, ki bo privedla morda do izenačenja. Vseeno so pa številke prvega polletja povod za skrb. V raznih industrijskih panogah opažamo izdatno zvišanje produkcijskih števil.

Denarstvo.

Kredit za valorizacijo brazilske kave. Angleška finančna skupina pod vodstvom banke Lazard Brothers je dovolila banki »Co Estado de Sao Paulo« v Braziliji odprti kredit petih milijonov funtov za dobo dvanajst mesecev z opcijsko pravico, na podaljšanje za nadaljnjih šest mesecev. Omenjena banka je bila ustanovljena v prav zadnjem času, pod avspicijami kavnega zavoda v Sao Paulo; ta zavod je tudi omenjeni kredit jamčil. Namen posojila je ta, da se dovolijo plantažerjem kave predumi in se jim tako nudi možnost, da prevešček kavnega pridelka države Sao Paulo zaenkrat še ne pride na trg. Za isti namen hočejo sedaj najeti posojilo tudi druge brazilske države. Sao Paulo je največji brazilski producent kave, izvozna luka je znani Santos.

Inozemsko zadolženje Poljske. Spričo zboljšanih izglede za poljsko posojilo priobčuje poljsko finančno ministrstvo seznam poljskih inozemskih dolgov z dnem 30. aprila 1927. Poročilo pravi, da se koncentrirajo zadolženje v prvi vrsti v U. S. A., nato v Angliji, Franciji in Italiji. Med dolgovi so najprvo emisijski dolgi, zlasti 6 odstotno dolarско posojilo iz leta 1920 v znesku 174,7 milj. zlatov, dalje 8 odstotno dolarско posojilo iz leta 1925 z 287,5 milijoni zlatov, 8 odstotno dolarске obligacije s

tremit milijoni in slednjič 7 odstotno italijansko posojilo v znesku 186,6 milj. zlatov. Ameriki dolguje Poljska 1570 milijonov zlatov, Franciji 364,7 milijonov, Angliji 210; Norveški 46,2, Italiji še 35,6, Holandski 28,3, Švedski 14,9, Danski ca. 1 milijon, Švici pa 152,5 milj. zlatov. Zraven pridejo še obveznosti zasebnim zavodom v U. S. A. in v Franciji v skupnem znesku 28 milijonov. Likvidacijski dolgi, ki izvirajo še iz časa razpada stare avstroogrške monarhije, znesejo 317 milijonov zlatov. Vse inozemsko zadolženje Poljske znaša 3170 milijard zlatov. Ker znaša prebivalstvo Poljske okoli 30 milijonov oseb, pride na posameznika nekaj več kot 100 papirnih zlatov inozemskega dolga.

Davki in takse.

Državni dohodki v preteklem proračunskem letu. V preteklem proračunskem letu, to je v dobi od 1. aprila 1926 do 31. marca 1927, so dosegli državni dohodki vsoto 10.905 milijonov dinarjev, dočim so bili proračunjeni na 12.504 milijonov dinarjev. Bili so torej za 1599 milijonov dinarjev manjši nego se je pričakovalo. Iz posameznih dohodniških virov je država prejela nastopne vsote: a) neposredni davki 1808 milijonov 25.068'76 Din (1.848.438.765'—); b) posredni davki 3.455.462.972'— Din (3.520.050.000'—); c) monopoli 2522 milijonov 362.770'59 Din (2.424.500.000'—); d) državno gospodarstvo 3.006.316.796'88 Din (4.582.168.167'—); e) razni prejemki 113.822.725'47 Din (128.843.068'—); skupaj 10.905.990.333'70 Din (12.504 milijonov). V oklepajih je navedena proračunjena vsota. Iz primerjave dejanskega donosa in proračuna izhaja, da so proračunjeno vsoto dosegli edino monopoli, ki so donesli 97.862.770'59 dinarjev več nego se je pričakovalo, dočim so vsi drugi dohodki izdatno zaostali za proračunom. Največji izpad izkazuje donos državnega gospodarstva. Ta izpad znaša preko poldruge milijarde dinarjev. Povzročil ga je v prvi vrsti naš promet, ki sam izkazuje v ministrstvu saobračaja za 1274'6 milijonov dinarjev manjši dohodek nego je bil proračunjen, v drugi vrsti pa gospodarska bilanca ministrstva za šume in rudnike, ki izkazuje 203 milijone deficita. — Pri takih razmerah je umljivo, da se v vedno resnejši obliki pojavlja v naši javnosti vprašanje deetizacije in komercializacije naših državnih podjetij.

RAZNO.

Letina na Poljskem. Končna cenitev poljskega statističnega centralnega urada v Varšavi izkazuje sledeči zaključek v najvažnejših štirih žitnih vrstah, v milijonih meterskih stotov: pšenica 14'8, rž 59'8, ječmen 16'3, oves 34'2. Če vzamemo za lansko leto številko 100, znaša letošnji pridelek pšenice 115,9%, rži 119'4%, ječmena 104'4%, ovsa 112'1%; torej vseskozi dosti boljši pridelek kot lani. Od drugih sadežev omenimo krompir z 299 milijoni stotov in repo z 42'7 milijoni.

Bolgarsko zadrugištvo je zelo močno razvito in kaže v nasprotju z jugoslovanskim stalnim napredkom. V zadrugi tedenski prilogi »Zore« beremo sledeče podatke: Bolgarija šteje nad 2000 zadrug, z glavnico skoraj 6 milijard levov, ki združujejo koristi ca 350.000 kmetijskih posestev. Najvišji instanci bolgarskega zadrugištva sta: Najvišji svet bolgarske deželne zadrugne banke in najvišji zadrugi svet. Leta 1925 so ustanovili zvezo tobačnih zadrug. Deleži teh zadrug so znašali na koncu leta 1926 34.298.000 levov, razni skladi 33.647.000 levov, premoženje 90.510.000 levov. Zveza je najela leta 1926 inozemsko posojilo, ki ji je omogočilo izgradbo enotne manipulacije in prodaje tobaka; vrhu tega je dajala svojim članom prednime (ca 111 milijonov levov). Tobake zaloge zveze znašajo v Bolgariji sedaj 1.544.000 kg. v inozemskih konsignacijskih skladiščih je 77.000 kg. — Produktivne zadrug so združene v lastni zvezi, ki obsegajo 100 zadrug s 1169 člani. Glavnica znaša 35 milijonov levov, skladi (fondi) 10 milijonov in pol. Produkcija v zvezi združenih zadrug je dosegla v lanskem letu vrednost 160 milijonov levov, vrednost prodanega blaga je bila 140 milijonov levov. Čisti dobiček je dal 3.600.000 levov.

Trgovce, industrijalce in obrtnike, zlasti z dežele, ki prihajajo po poslih v Ljubljano, opozarjamo na današnji oglas restavraterja »Ljubljanskega dvorca«.

Kubanski sladkorni predlog. Kubanski predsednik Machado je zahteval na posebni seji kubanskega kongresa sprejem vladnega predloga, ki pooblašča predsednika in pet izvedencev, da regulirajo sladkorno produkcijo, posebno pa, da določijo vsakratni pridelovalni prostor za surovi sladkor. Predsednik pravi, da korist poljedelstva brezpogojno zahteva, da dobi vlada natančno začrtane pravice glede sladkorne produkcije in da to važno industrijo postavi na trden temelj.

Slovaško zadrugištvo. V Bratislavi se je vršil občni zbor slovaške zadrugne centrale. Tekom preteklega leta se je pridružilo centrali 43 novih kreditnih zadrug, 63 novih konsumnih zadrug in 5 novih skladiščnih zadrug. Razvoj produktivnih zadrug lani ni bil znaten, pač

pa so se poljedelske zadrug zelo lepo razvijale. Koncem leta 1926 je bilo v centrali včlanjenih 1586 zadrug z 271.715 člani; vplačanih je bilo za 38'85 mil. Kč deležev, osnovna glavnica znaša 31'71 mil. Kč. Zadrug so upravljale 139'17 mil. vlog in so dale kreditov v znesku 127'86 mil. Kč. Blagovne zaloge zadrug so predstavljale vrednost 284 mil. Kč. Zadrugna centrala izkazuje za leto 1926 508.339 Kč čistega dobička in bo izplačala dividendo.

Drobne vesti. Nemška državna banka je zvišala obrestno mero od 6 na 7%. Obtok bankovcev je krit s 44'3%. Glej članek. — Meščanska pivovarna v Plznu je zvarila v septembru 79.000 hl piva, kar bi dalo, na leto raztegnjeno, 1 milijardo hektolitrov, torej predvojno produkcijo. — Nemški generalni ravnatelj Deutsch se pogaja z ameriško General Electric Co glede finančne udeležbe ameriškega koncerna na zgradbi elektrarn v Poljski, Rusiji in v obrobni državah. — Ogrske železnice iščejo z vso vnemo večje inozemske investicijske kredite. — Rumunska Narodna banka pripravlja izdajo bankovcev po 5000 lejv. Novi bankovci bodo izdani v okviru dosedanjega stanja, tako da se z novo izdajo obtok bankovcev ne bo nič zvišal. — Francoska industrija umetne svile je v načelu za pristop k evropski konvenciji. Tudi Amerikanci bodo morda pristopili, za Angleže pa nič ne kaže. — Povprečna dnevna produkcija boryslavskih petrolejskih vrelcev je dala v avgustu 1470 ton, eksport v avgustu pa 21.051 ton. — Dolga suša poleti je ogrske pašnike izsušila in je zato pomanjkanje krmil na Ogrskem veliko. Zato so začeli živino zelo prodajati; ponudba je velika in so padle cene v zadnjih tednih povprečno že za 20%. — Generalni reparacijski agent Parker Gilbert je umaknil svoj ugovor proti pruskemu dolarškemu posojilu, potem ko je dr. Schacht posojilo izrecno označil kot produktivno. Upajo, da tudi ameriška vlada ne bo delala nobenih sitnosti več. — Rumunske petrolejske rafinerije so v svrhu odstranitve domače konkurence ustanovile prodajno organizacijo, koje centralna pisarna bo prevzela razdelitev produkcije in ureditev cen. Organizaciji so se pridružile vse velike petrolejske rafinerije, izven kartela je samo nekaj majhnih obratov.

Po svetu. Obtok bankovcev v Češkoslovaški se je dvignil na 7650 milijonov Kč, njegovo kritje v zlatnih kovinah in tujih plačilnih sredstvih znaša 42%, po ključu Nar. banke pa 82'5%. — Na dnevnem redu konference o volni v Libercih na Češkem so sledeče točke: odredbe za dvig konsuma volnenega blaga (poročila Francija), standardiziranje na kilogram in funt (Anglija), ureditev kontrole prediva (Anglija). — Nemška Lufthansa je prepeljala v letošnjem avgustu 19.366 popotnikov in skoraj 100.000 kg pošte, lani pa v vsem letu ca 56.000 popotnikov in ca 300.000 kilogramov pošte. — Povodom zvišanja obrestne mere v Nemčiji so govorili, da bo tudi češkoslovaška Narodna banka obrestno mero zvišala. Te govorice sedaj banka prekljuje. — V Pragi so ustanovili zavod za znanstveno raziskovanje premoga, ki so mu pristopila vsa češkoslovaška premogovna podjetja in tudi država kot lastnica premogovnikov. — V septembru je naročilo praško rusko trgovsko zastopstvo v Češkoslovaški za 244.000 dolarjev blaga, v prvi vrsti stroje, vreče, jeklo in železo. — Češkoslovaška bo dobila na Dunaju kos donavkega obrežja v zakup. — Beremo, da ne bodo ustanovili evropskega kemičnega trsta, temveč evropski kartel cen z istočasno izmenjavo patentov za kemično in barvno industrijo. — Novi predsednik podjetja Rima je dr. Biro, kojega izvolitev vsestransko pozdravljajo. Rešil je podjetje iz najtežjega položaja, ga je regeneriral, je nanovo zgradil domače in inozemske prodajne organizacije ter je dvignil produkcijo zopet na predvojno višino. — Velika dunajska tvrdka Miller-Aichholz je postala insolventna. Izvensodno razpravo bodo skoraj gotovo tako aranžirali, da bo vplačanih 60% dolga takoj v gotovini, 22% pa v raznih delnicah. Banke so dale 1.200.000 šilingov na razpolago. — Govori se, da bo I. G. Farben zvišala glavnico za 150 milijonov mark. — Češka Legiobanka je prevzela delniško majoriteto Ameriško-slovaške banke. Gre za

Oblastno koncesijonirani mednarodni informacijski zavod

Viktor Blažič, Ljubljana, Rožna ulica št. 33/1.

se priporoča interesantom za preskrbo strokovno izvedenih trgovskih, trgovsko-kreditnih in zasebnih informacij po brezkonkurenčnih cenah.

Zahtevajte prospekt!

Vinocet

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

naifinejši in najokusnejši NAMIZNI KIS iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon Slav. 2289.

Veletrgovina A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2666.

delniško glavnicu v temeljnem nominalu
ca 17 milijonov KČ, skupna glavica zna-
ša 25 milijonov KČ. — 6. t. m. opoldan
je bila v Berlinu podpisana trgovska
pogodba med Jugoslavijo in Nemčijo.
Podpisala sta jo na naši strani poslanik
Balugdič in univ. prof. Todorović, na
nemški strani pa državni tajnik v zu-
nanjem ministristvu dr. Schuberth in le-
gacijski svetnik v istem ministristvu dr.
Eisenloher. Pogodba vsebuje klavzulo o
največji ugodnosti in ureja vprašanje
medsebojnega naseljevanja. Nemčija je
priznala Jugoslaviji tudi vrsto posebnih
ugodnosti glede uvoza poljedelskih pri-
delkov, nasprotno je pa priznala Jugo-
slavija Nemčiji razne koncesije glede
uvoza nemških strojev, tekstilij, kemi-
kalij, usnjenega blaga, papirnatega bla-
ga in igrač. — Pred par dnevi se je pri-
čela v Bijeli Crkvi vinska trgatve, vino-

gradi bodo dali 30 do 40 hl na oralo.
Kvantiteta zavisi od lege vinogradov,
kvaliteta bo najbrž boljša od lanske. Po
starem vinu je malo povpraševanja. — V
Češkoslovaški hočejo reformirati in spo-
polniti zavarovanje proti neugodam. —
Osram d. d. je imela v preteklem poslov-
nem letu 1926/27 nad 1.060.000 KČ či-
stega dobička in bo izplačala 7 odstotno
dividendo ali 35 KČ za delnico (lani
25 KČ). Kupčija v preteklem letu je bila
dobra, v tekočem je pa še boljša. —
Reininghaus d. d. je preteklo leto dobro
zaključila; lani so dali 9 šilingov divi-
dende, letos bodo imeli najmanj 12 ši-
lingov. — Zastopniki češkoslovaških, ju-
goslovanskih in italijanskih železniških
uprav se bodo sredi oktobra sestali, da
se na novo pogajajo glede prometne de-
litve med Hamburgom in Trstom. —
Ukrajinska produkcija sladkorja bo za-
poslila letos 65 tovarn povprečno po 100
dni. Delalo bo 70% vseh predvojnih to-
varn, napravile bodo 83% predvojne
produkcije.

Nova številka »Bankarstva«. Prejeli
smo oktobersko številko »Bankarstva«,
ki prinaša med članki: Ljub. St. Kosier:
Predizborna obečanja i posle izborni
rad. Jov. M. Jovanović: Profesionalni
parlament. Dr. Ivan Krajač: Naš parla-
mentat i naš Privredni Savjet. Dr. Djuro
Šurmin: Iz našega državnega gospodar-
stva u 1926/7 godine. Dr. Velimir Baj-
kić: Zastita ulagača. Milan Prpić: Po-
rezi i pitanje njihove reforme u Kra-
jevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Ing.
Jovo Popović: Šljivka sezona u Bosni.
Ing. Konstantin Čutuković: Kamatujak
i zaposlenost. Inž. Relja Aranitović: Tr-
govina Francuske. Stanko Trobina: K
ekonomskemu in socijalnemu problemu
Dalmacije.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobava. Direkcija državnih železnic v
Ljubljani sprejema do 7. oktobra t. l. po-
nudbe glede dobave bukovih in mehkih

drv ter 600 kg firneža; do 11. oktobra
t. l. glede dobave 16 komadov Lutzovih
peči, raznega železa in 200 kg vazelina;
do 14. oktobra t. l. glede dobave vijak-
ov, podložnic za vijake in 4000 kg dek-
strina. — Predmetni pogoji so na vpog-
led pri ekonomskem odlojenju te di-
rekcije. Direkcija državnega rudnika
v Brezi sprejema do 10. oktobra t. l. po-
nudbe glede dobave kožnatih jermen.
— Direkcija državnega rudnika v Zabu-
kovci pri Celju sprejema do 13. oktobra
t. l. ponudbe glede dobave borovega le-
sa in prago. — Komanda pomorskega
arsenala v Tivtu sprejema do 24. in 26.
oktobra t. l. ponudbe glede dobave raz-
nega materiala (razne deske, linolej,
šlak, lak, bela barva, bombaž, žica,
žarnice, steklen papir, steklo, vijaki, za-
kovice, cevi, usnje, klešče, kladiva za
urarje, pile, brusni kamni, kostno olje,
vata itd.). Komanda 38. pešad. polka
»Njegoš« v Cetinju sprejema nujne
ponudbe glede dobave 2000 kg mila za
pranje vojaškega perila. — Vršile se
bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne
12. oktobra t. l. pri Direkciji državnih
železnic v Subotici glede dobave raznih
predmetov (steklen papir, smirkovo
platno, milo, sadra, sveče, parafin, ben-
cin, goveji loj, vosk itd.); dne 13. ok-
tobra t. l. glede dobave raznih kemika-
lij; dne 22. oktobra t. l. glede dobave
ščetk in metel; dne 27. oktobra t. l. pa
glede dobave jermen in usnja. — Dne
22. oktobra t. l. pri Monopolskem stova-
rištu soli v Ljubljani glede oddaje v za-
kup izkladanja in nakladanja soli. Dne
24. oktobra t. l. pri Komandi Dravske
divizijske oblasti v Ljubljani glede do-
bave 350 m³ drv. — Dne 24. oktobra t. l.
pri Direkciji državnih železnic v Za-
grebu glede dobave 300.000 komadov
opeke. Dne 25. oktobra t. l. pri Direkci-
ji državnih železnic v Sarajevu glede od-
daje prevoza premoga. Dne 21. okto-
bra t. l. pri Direkciji državnih železnic,
ekonomsko odelenje v Ljubljani, glede
dobave 1050 komadov električnih žar-

nic; dne 22. oktobra t. l. glede dobave
raznega gornjogradbenega materiala
(tračnice, kretnice in drobni žel. mate-
rijal) in 40.000 komadov lesenih podlož-
kov za sode; dne 24. oktobra t. l. glede
dobave 3000 komadov praskalic (raz-
počnikov).

Prodaja. Dne 24. oktobra t. l. se bo
vršila pri Dravski artilerijski radionici
v Ljubljani ofertalna licitacija glede
prodaje 1 starega fijakerskega voza.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki
so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in in-
dustrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
starejši slovenski kmetijski ko-
ledar, koji je bil že od naših
pradedov najbolj vpoštevan in
je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje
po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in
najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Slo-
veniji in stane 5 Din. Kjer bi
je ne bilo dobiti, naj se naroči
po dopisnici pri

Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg 12

RESTAVRACIJA LJUBLJANSKI DVOR

Danes se začne v restavraciji „Ljubljanski dvor“
sezona morskih rib

Točila se bodo najboljše vina in tudi
letošnja portugalka. — Specijaliteta
pristni kraški teran. — Vsak večer od
1/8. ure naprej igra salonski orkester.
Vstopnina prosta. — Odprto do 1. ure
ponoči. — Za obisk se priporoča
restavrater PUPOVAC.

MIRTNE vence in šopke
za poroke najnovejših
oblik, božične prtičke
(rutice), umetne cvetlice
in peresa, nagrobne
vence i. t. d. nudi po
konkurenčnih cenah
Cvetličarna Podčetrtek
Lastnik:
RADO PREGRAD.
Specijalizeta:
Mirtni venci in šopki.

Prodajalka

dobro izvežbana moč, išče mesta.
Ponudbe na upravnništvo lista pod
„Pridna“.

Izdelovanje oljnatih barv, firneža,
lakov in steklarskega klena. — Za-
loga kemičnih in rudninskih barv.
— Potrebščine za slikarje, ple-
skarje, ličarje in druge, vse v te
stroke spadajoče.

Se priporočam
Ivan Jančar
TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVDANSKA 14.

Brzjaviti: Krispercoloniale Ljubljana. — Telefon št. 2263.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lasinika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Vse vrste trgovske knjige kot: amerikan-
ski journali, glavne knjige, blagajniške
knjige, vsakovrstne štrance, bloke, mape
kakor tudi vse vrste šolske zvezke Vam
nudi s svežimi prvovrstnimi izdelki naj-
ugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih
zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, indu-
strijem in obrtnikom za naroča-
nje, razširjanje in inseriranje.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, poselnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelj in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.